

Importinspektion av träemballager

Importinspektion av träemballager

Evira anvisning 14410/5 sv

Eviras anvisning 14410/5 sv

Livsmedelssäkerhetsverket Evira
Enheten för växthälsa
2014

Innehåll

Allmänt	4
Standarden ISPM 15	7
Behandlings- och märkningskrav	8
Inspektionen av träemballage i Tullen.....	8
Grundläggande inspektion av träemballaget och dirigering av varan till växtskyddskontroll	8
Anteckning av inspektionen i Tullens informationssystem	9
Tullens åtgärder om ett varuparti inte uppfyller importkraven.....	10
En varuförsändelse via Finland till ett annat EU-land	10
Växtkontrollens åtgärder.....	11
Bilder på insekterna, gnagspår efter insekterna, barken och blånader.....	12
Schema över inspektionen av emballage av trä som Tullen och Evira i samarbete utför.....	16
Exempel på märkningarna på träemballage i olika länder	16

Allmänt

Tallvedsnematoden (*Bursaphelenicus xylophilus*) klassificeras som en farlig växtskadegörare. Man vet att den förekommer i åtta länder. Att tallvedsnematoden påträffades i skogar i Portugal år 1999 har bekräftat uppfattningen att tallvedsnematoden kan orsaka omfattande skador på skogarna också i Europa. De omfattande bekämpningsåtgärderna som i Portugal fortsatt i årtal har visat hur svår denna växtskadegörare är att utrota. Risken att tallvedsnematoden sprider sig till Finland är reell, eftersom levande tallvedsnematoder påträffats i träemballaget till partier som importerats från länder där tallvedsnematoder förekommer. Om tallvedsnematoden sprider sig till de finska skogarna blir följden betydande nationalekonomiska skador.

På senare år har långhorningen *Anoplophora* i flera EU-länder påträffats i kinesiskt emballage av trä i några EU-länder och i Nordamerika har kinesiska långhorningar spritt sig till lövträden i omgivningen kring importplatserna med träemballage som införts från Kina. För att hindra skadegörarna från att sprida sig har man i dessa fall tvingats vidta omfattande och kostnadskrävande åtgärder för att förintala lövträden.

I Finland har påträffats två exemplar av långhorningen *A. glabripennis* i träemballaget till stenpartier som införts från Kina, det senaste hösten 2010. På grund av hotet att långhorningarna *Anoplophora* sprider sig har inspektionerna av importerat träemballage blivit en allt viktigare del av växtskyddskontrollen. Runda hål i emballaget och gnagspån är tecken på långhorningar. Långhorningar kan förekomma i emballaget, även om det behandlats och märkts i enlighet med standarden ISPM-15.

FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation FAO har utgående från den internationella växtskyddskonventionen IPPC (International Plant Protection Convention) utarbetat standarden ISPM 15 om emballage av trä, i vilken man fastställer behandlings- och märkningskrav för emballage. Syftet med standarden är att förhindra att växtskadegörare sprider sig från ett land till ett annat med emballage av trä.

I ett avtal mellan finansministeriet och jord- och skogsbruksministeriet om överförande av vissa av Livsmedelssäkerhetsverket Eviras uppgifter till Tullen har överenskomits, att Tullen inspekterar att emballage av trä uppfyller importkraven enligt standarden ISPM 15. Tullen lämnar en anmälan till Evira om sådana importpartier, som inte uppfyller importkraven. Ansvaret för inspektion av träemballaget i varutrafiken via Helsingfors-Vanda flygplats och från Portugal ligger helt hos Evira.

Tillsynen gäller:

- Varupartier som införs till Finland från länder utanför EU
- Partier som införs via Finland till ett annat EU-land från länder utanför EU
- Transitopartier, om tullen misstänker en allvarlig växthälsorisk i varupartiet
- Emballage av trä i varupartier på EU:s inre marknad som kommer från eller är på väg till Portugal

I import från länder utanför EU har kraven i standarden ISPM 15 gällt allt sedan 1.3.2005. I handeln mellan Portugal och andra EU-länder skall emballage av trä också uppfylla kraven i standarden ISPM 15.

Anvisningen har utarbetats tillsammans med Tullstyrelsen och den gäller tills vidare. Denna anvisning ersätter Eviras anvisning nr 14410/4.

Standarden ISPM 15

- Standarden ISPM 15 är en av FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation FAO utarbetad standard som hänför sig till kraven på behandling och märkning av emballage av trä.
- Standarden har utarbetats att förhindra att farliga växtskadegörare följer med emballage av trä.
- EU-länderna tog importkraven enligt standarden ISPM 15 i bruk från och med 1.3.2005.
- **Med undantag för Portugal** behöver emballage av trä som används i varutrafik mellan EU-länderna inte vara behandlade och märkta i enlighet med standarden.
- Emballage av trä som kommer från Portugal till andra EU-länder och som förs till Portugal från andra länder skall uppfylla kraven i standarden ISPM 15.
- Kraven i standarden gäller inte varupartier som införs från Schweiz till EU-länder och inte heller varupartier som utförs till Schweiz från EU-länder.

Standarden gäller:

- träemballage av såväl barr- som lövvirke.
- alla typer av emballage av trä, bl.a. lastpallar, lastunderlag, pallboxar, häckar, packlådor och askar, tunnor och liknande förpackningar och stödjevirke, alltså trävirke som används för att kila fast eller bära upp last.
- emballage av trä som införs utan last. (Obs. Äntringen)
- släpor (kärnvirket som blir över i fanerindustrin)
- såväl nytt som begagnat förpackningsmaterial (vid reparation av en gammal träförpackning skall användas virke som uppfyller kraven och som separat skall märkas med det nya märket).

Standarden gäller inte:

- av trämaterial industriellt tillverkade material, såsom faner, spånskivor, limträvirke etc.
- trämaterial som är tunnare än 6 mm.
- virkespartiers stödvirke och mellanlägg som måste uppfylla kraven på införsel av virke.

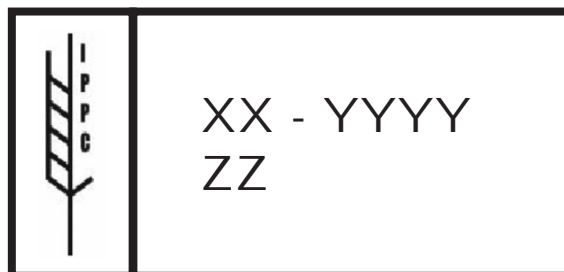
Obs! Med tanke på växthälsokraven och inspektionerna spelar det ingen roll om träemballaget i handelsfakturan antecknats som handelsvara (fakturerat separat) eller inte. Kraven beror på om träemballaget ligger "under" varan eller om träemballaget införs som sådant utan last, varvid träemballaget skall åtföljas av ett sundhetscertifikat för virke beroende på träslaget och ursprungslandet.

Behandlings- och märkningskrav

Emballage av trä som följer standard SPM 15 skall vara tillverkat av barkat trä. Enstaka rester av bark tillåts oberoende av antalet, om de är högst 3 cm breda (oberoende av längden) eller då de är över 3 cm breda skall deras yta vara högst 50 kvadratcentimeter.

Emballage av trä skall vara försett med en sådan märkning som avses i standarden och märkningen skall vara synlig och permanent (stämpel, brännmärke, målat märke eller annat dylikt) och finnas på minst två sidor av emballaget. Underläggs-, stöd- och mellanläggsvirke skall ha minst ett märke på varje träbit. Behandlingsmärkningen skall bestå av nedan nämnda bokstavsförkortningar som fastställts i standarden ISPM 15 och som visar vilken behandling virket undergått:

IPPC-"ax" logon

XX = landskoden enligt ISO-standard (landet som beviljat märket)

YYYY = ID-numret för innehavaren av märkningsrätten

ZZ = behandlingen:

MB: Gasning med metylbromid (**MB**)

eller

HT: Värmebehandling (**HT**). Träemballaget har värmebehandlats så att virkets temperatur ända in i kärnan är minst 56 °C i en halv timmes tid.

eller

DH: Dielectric heating

Endast de behandlingsmärkningar som avses i standard ISPM 15 kan godkännas.

Levande insekter (larver eller vuxna individer) får inte förekomma i virket!

Inspektionen av träemballage i Tullen

- Tullen utför en grundläggande inspektion av träemballaget i samband med varje varugranskning.
- Tull anmäler sådana partier till Evira som i varugranskningen inte uppfyller behandlings- och märkningskraven på sidan 7 (se punkten "Tullens åtgärder..." sida 10).
- Tullen anmäler också till Evira ovan nämnda bristfälligheter som man konstaterat i sin varugranskningsverksamhet.

Grundläggande inspektion av träemballaget och dirigering av varan till växtskyddskontroll

Märkningar:

- Behandlingsmärkningarna på träemballaget inspekteras.
  - Om märkningarna saknas, är bristfälliga eller inte är läsbara, dirigeras varan till växtskyddskontroll.

Bark:

- Enstaka rester av bark tillåts oberoende av antalet
  - om de är högst 3 cm breda (oberoende av längden),
  - eller då de är över 3 cm breda skall deras yta vara högst 50 kvadratcentimeter.
  - Om det på träemballage förekommer en endaste barkrest som är över 50 kvadratcentimeter stor, dirigeras allt träemballage i lasten till växtskyddskontroll.

Levande insekter:

- Inspekterar förekomst av levande skadegörare och färska gnagspån efter larvar.
  - Om levande skadegörare eller färska gnagspån efter larver påträffas, dirigeras varan till växtskyddskontroll.

Blånader:

- Inspekterar förekomst av blånader. Tallvedsnematodfynden ligger ofta just på ställen med blånader. För blånader gäller inga specifika krav, men
  - om blånaden är riklig, dirigeras varan till växtskyddskontroll.

Anteckning av inspektionen i Tullens informationssystem

Över inspektionen fylls i en träemballageinspektionsrapport endast, om träemballaget inte uppfyller importkraven. Över alla utförda träemballageinspektioner antecknas också en prestation i TIIMA (prestationskod 3020 119 012, Varuinspektion, TRÄEMBALLAGE).

- **Grundläggande information om kunden:**
  - namn, adress och telefonnummer
  - adressen, där varupartiet kan inspekteras

- **Mål för inspektionen**
  - benämningen på emballaget och vid behov en beskrivning av det t.ex. lastpallar 25 st.
  - avsändarlandet

- **Inspektör och inspektionsuppdragsgivare med kontaktuppgifter**

- **Inspektionsobservationer:**
  - finns det träemballagematerial: Ja / Nej
  - inspektionsobservationer:
    - träemballagemärkningarna saknas/bristfälliga   Ja / Nej
    - färska gnagspår efter insekter   Ja / Nej
    - levande insekter eller larver   Ja / Nej
    - mängden bark överstiger den tillåtna gränsen   Ja / Nej
    - rikliga mängder blånad   Ja / Nej
  - i punkten observationer noggrannare tilläggsinformation såsom:
    - märkningarna saknas helt
    - brister i märkningarna (såsom otydliga märkningar)
    - mängden bark (längden x bredden eller ytan i kvadratcentimeter)

Tullens åtgärder om ett varuparti inte uppfyller importkraven

- I varuinspektionsrapporten frasen: EMBALLAGET SKALL FÖRVARAS TILLS VÄXTSKYDSKONTROLL UTFÖRTS. ÖVRIG VARA I FÖRSÄNDELSEN KAN TAS I ANVÄNDNING.
- Emballage som skall stoppas märks med röd tejp från Evira.
- Varan som försändelsen innehåller kan tas i användning!
- Träemballageinspektionsrapporten (rtf-dokument) sänds med e-post till Eviras Växtkontroll: kasvinterveys@evira.fi
- Ansvaret för inspektionen överförs till Evira.

En varuförsändelse via Finland till ett annat EU-land

Om importkraven inte uppfylls och varuförsändelsen är adresserad till ett annat EU-land, förbjuds i regel import och importförsändelsen returneras. Först kontaktar Tullen ändå Evira (se kontaktpersoner på sidan 11).

Vid importförbud för en varuförsändelse adresserad till ett annat EU-land ageras på följande sätt:

- Tullen stämplar fraktsedeln med en importförbudsstämpel och returnerar varuförsändelsen.
- Tullen sänder den stämplade fraktsedeln och en kopia av handelsfakturan till Evira på adressen:

Livsmedelssäkerhetsverket Evira
Väthälsa
Mustialagatan 3
00790 HELSINGFORS

- • Evira fattar ett beslut om importförbud och notifiering.

Växtkontrollens åtgärder

- • Utgående från Tullens inspektionsrapport arrangerar Eviras Växtkontrollenhet en växtskyddskontroll. Man försöker utföra växtskyddskontrollen inom fem arbetsdagar efter att rapporten inkommit. Utgående från kontrollen fattar växtskyddskontrollören ett beslut om importförbud eller om att frisläppa varupartiet. Evisa kan fatta ett beslut om importförbud också direkt utgående från Tullens inspektionsrapport.
- Eviras enhet Växthälsa eller växtskyddskontrollören informerar innehavaren av varupartiet och Tullen om vilka åtgärder som skall vidtas.
- Eviras enhet Växthälsa notifierar myndigheten i avsändarlandet.

Mer information om inspektioner av träemballage:

- Ato Virtanen, tfn 029 530 5047
- Kari Nurmi, tfn 029 530 5041

E-post: förnamn.efternamn@evira.fi

Inspektionsrapporterna till adressen: kasvinterveys@evira.fi

Bilder på insekterna, gnagspår efter insekterna, barken och blånader

Barkresten på bilden är under 3 cm bred, behöver inte dirigeras till växtskyddskontroll.

Barkningen av brädan på bilden är bristfällig och uppfyller inte barkningskravet. Barkresten är 3,5 cm bred och över 15 cm lång och överskrider den tillåtna ytan på 50 cm².

Om rikliga mängder blånad förekommer på träemballaget dirigeras partiet till växtskyddskontroll. Blånad kan vara ett tecken på tallvedsnematoder.

Foto: Eviras bildarkiv

*Larvgångshål efter tallbocken (Monochamus) och blånad på en bräda.
Foto: Jyrki Tomminen*

Gamla larvgångshål är tillåtna. Sådant träemballage förekommer allmänt.

*Färska gnagspår "spån kring larvgångshålet" efter larver av Monochamus.
Foto: Aulis Kempainen*

Färskt gnagspån efter larver på ytan till träemballaget är ett tecken på levande insektslarver, som inte får förekomma i träemballage. Det är skäl att hålla utkik efter gnagspår i synnerhet om bark förekommer på träemballaget. Om gnagspån förekommer, dirigeras partiet alltid till växtskyddskontroll.

Larv av *Monochamus inuti* träet.

Foto: Aulis Kemppinen

I träemballage får inte förekomma levande insektslarver. Larver inuti träet är omöjliga att upptäcka under den grundläggande inspektionen, men larver kan också förekomma nära ytan eller till exempel på botten till containern. Om färska gnagspår förekommer i träemballaget, kan också levande larver lätt konstateras.

Hane av *Monochamus sutor*.

Foto: Jyrki Tomminen

Det är sällsynt att levande insekter påträffas i träemballage. Insektsfynd skall anmälas till växtskyddskontrollen. Växtskyddskontrollen är främst intresserad av insekter av släktet *Monochamus* (tallbockar), som sprider tallvedsnematod.

Om levande växtskadegörare konstateras i träemballaget, borde skadeinsekten placeras i en burk av hårdplast eller glas och visas för växtskyddskontrollören.

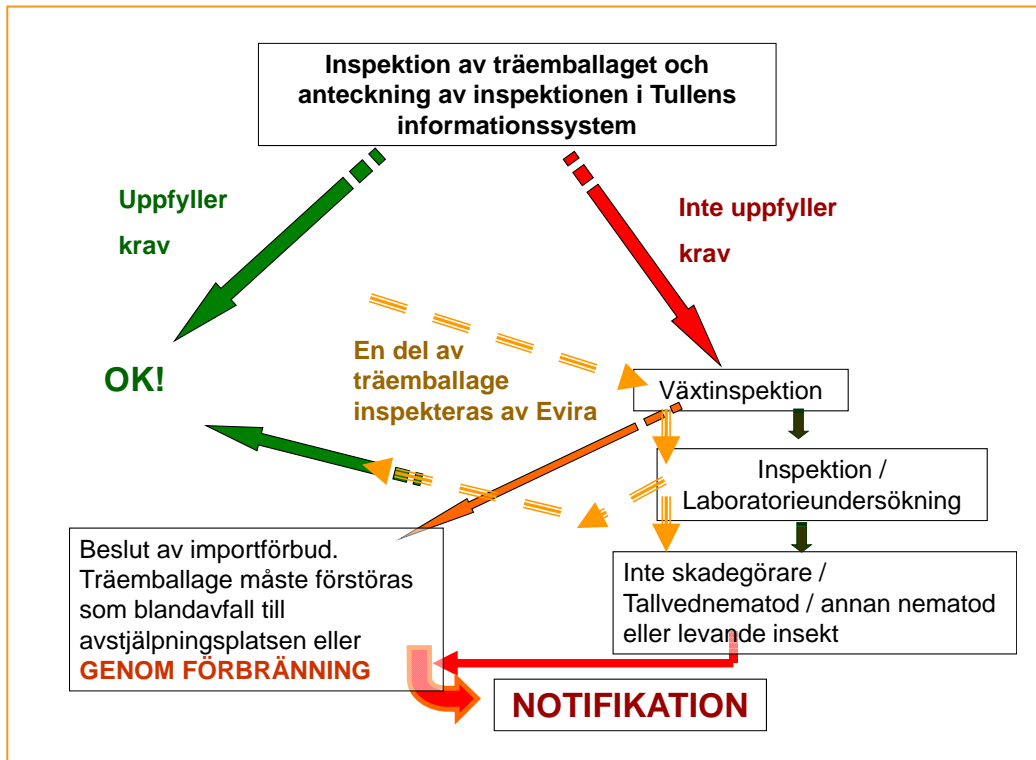

Långhorningen *Anoplophora glabripennis* känns igen på de vita prickarna och långa känselspröten.
Foto: Salla Hannunen, Evira

Larvgångar och larvgångshål efter långhorningar i träemballage.
Foto: Maria Vesterinen, Evira

Schema över inspektionen av emballage av trä som Tullen och Evira i samarbete utför

Exempel på märkningarna på träemballage i olika länder

Tallvedsnematod - hane (fotot mikroskopisk förstoring). Foto: Jyrki Tomminen

Tillsynen över träemballage och kraven på behandling av träemballage bygger på förekomsten av tallvedsnematod och dess vektorinsekt (*Monochamus*) och larver av dessa.

Tallvedsnematoden eller spår som denna orsakat kan inte uppdagas med blotta ögat i emballage av trä. Tallvedsnematod förekommer säkrast i sådant trävirke, där larvgångar efter tallbocken förekommer. Den trivs också i blånat trävirke och därför ökar sannolikheten för att tallvedsnematoder skall påträffas vid provtagning inriktad på blånat trävirke.

